

REVISORSEXAMEN
Del I

December 2008

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	1 december 2008
Skrivtid:	2 x 4,5 timmar, varav 4,5 timmar för del I
Hjälpmedel:	Alla hjälpmedel är tillåtna förutom kontakt med andra personer (t.ex. via mobiltelefon eller dator)
Krav för godkänt resultat:	75 poäng av 100 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter

Rekommenderat arbetssätt

Förutsättningarna för godkänt resultat förbättras av ett strukturerat tillvägagångssätt vid genomförandet av provet. Det är av särskild vikt att:

- använda tillräckligt med tid för inläsning av praktikfallen
- fördela tiden utifrån varje uppgifts svårighetsgrad och poängantal
- beakta att frågeställningen kan inrymma många aspekter och ämnesområden

Utformning av svar

Du lämnar alltid dina svar i egenskap av godkänd revisor. Vid avgivande av svar bör du:

- svara på ett strukturerat sätt med tydligt och korrekt språk
- ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar
- markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa

För det fall någon uppgift är oklar finns möjlighet för provvakten att kontakta provkonstruktören för eventuellt förtydligande.

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller USB-minne, sker utifrån en svarsmodell. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fyra poäng:

Poängsättningen innebär följande:

- 4 p - Bra svar
- 3 p - Tillfredsställande svar
- 2 p - Vissa brister
- 1 p - Stora brister
- 0 p - Uteblivet eller felaktigt svar

<u>Uppgift</u>	<u>Poäng</u>
1. Ventilation i Vara AB	28
2. AB Långresor	22

Lycka till!

1 Ventilation i Vara AB (28 poäng)

Bakgrund

Ventilation i Vara AB ägs till 100 % av Kurt Persson som drivit det sedan starten. Företaget har ca 75 anställda och tillverkar ventilationsutrustning för leverans främst till byggnadsbranschen. Verksamheten har bedrivits i ca 15 år och varit relativt likartad under dessa år. Omsättningen har under de senaste 5 åren legat runt 100 mnkr årligen och lönsamheten har varit god. Företaget har en tillfredsställande soliditet.

Kurt har börjat tänka på sin pension om ett antal år och har därför anställt en ny VD, Markus Lindgren. Denne började i maj 2008 och håller på att sätta sig in i verksamheten.

Företaget tillämpar BFN:s allmänna råd och har kalenderår som räkenskapsår. Du är revisor i företaget sedan årsstämman 2008.

Deluppgift 1.1

Produktutvecklingen i branschen är relativt långsam. Produkterna som tillverkas kan i allmänhet användas i flera år från tillverkningstillfället. För att kunna tillhandahålla produkterna med korta leveranstider har företaget ett stort lager av färdiga varor. Tillverkningstakten innebär ett utnyttjande av direkt personal och produktionsutrustning ca 8 tim per dag, 5 dagar per vecka.

Den nye VD:n har börjat titta på företagets produktkalkyler. Han har fått kalkylerna presenterade för sig av företagets ekonomichef. Produktkalkylerna ligger till grund för varulagervärderingen och han vill säkerställa att denna överensstämmer med god redovisningssed. Markus lämnar en produktkalkyl för en kylbaffel till dig och vill att du återkommer till honom med eventuella synpunkter på varulagervärderingen. Principen för produktkalkylerna är densamma för alla produkter. Kalkylerna är förkalkyler och i dessa ingår råmaterial, direkt lön samt pålägg för indirekta kostnader. Summan enligt en kalkyl utgör det värde som produkten har i lagerredovisningen. Värdering sker enligt nedanstående principer:

Råmaterial

Värderas till inköpspris. Uppdatering av priser sker i januari varje år baserat på senaste inköp enligt erhållna fakturor och tillämpas hela kalenderåret.

Lönekostnader

Lönekostnaden räknas ut i januari varje år och gäller för hela kalenderåret. Direkt lön per produkt baseras på en genomsnittlig timlön för arbetare i produktionen multiplicerad med genomsnittlig tidsåtgång för att tillverka en produkt. Pålägg görs för löne-
bikostnader.

Indirekta kostnader

Avskrivning på produktionsutrustning ingår med ett fast belopp per produkt. Beräkningen görs i januari varje år genom att återanskaffningsvärdet för produktionsutrustningen divideras med en beräknad livslängd på 5 år och denna framräknade avskrivning divideras med normal produktionsvolym för året. Övriga indirekta tillverkningskostnader är försumbara.

Ett fast pålägg för allmänna administrationskostnader görs. Pålägget har varit detsamma i flera år och någon beräkning av det har inte kunnat tas fram.

Ränta på produktionsutrustningen beräknas till 8 % av återanskaffningsvärdet på produktionsutrustningen och den framräknade räntekostnaden divideras med normal produktionsvolym för året.

Markus ber dig att titta på dessa principer och återkomma till honom med eventuella avvikelser mellan företagets produktkalkyler och god redovisningssed.

Uppgift (8 p)

Kommentera, mot bakgrund av ovanstående beskrivning, principiella avvikelser från god redovisningssed avseende värdering av varulager enligt företagets produktkalkyler.

Deluppgift 1.2

Under sommaren 2008 förvärvar företaget aktier i Fläkt i Falun AB som bedriver en med Ventilation i Vara AB likartad verksamhet. Fläkt i Falun AB har också kalenderår som räkenskapsår. Förvärvet innebär att Ventilation i Vara AB förvärvar aktier i Fläkt i Falun AB motsvarande 75 % av kapitalet, men bara 50 % av röstetalet, eftersom säljaren har kvar röststarka aktier. I förvärvsavtalet framgår att av styrelsens tre ledamöter har Ventilation i Vara AB rätt att utse två styrelseledamöter och säljaren en styrelseledamot. Förvärvsavtalet undertecknas den 1 augusti 2008, med tillträde samma dag. Betalning gjordes samma dag kontant med egna medel. Avtalet innehåller en klausul om tilläggsköpeskillning som beror på resultatutfallet i Fläkt i Falun AB för hela 2008. Mot bakgrund av företagets prognos är det vid förvärvstillfället osäkert om företaget kommer att nå resultatet som utgör basen för beräkning av tilläggsköpeskillningen.

Eftersom Ventilation i Vara AB aldrig tidigare ägt aktier i något företag, är ekonomichefen inte van att hantera förvärv och därmed förknippade frågeställningar. Ekonomichefen har med anledning av detta förvärv ett antal funderingar och ställer därför ett antal frågor till dig.

Uppgift (8 p)

- Behöver Ventilation i Vara AB upprätta koncernredovisning och i så fall från och med vilken tidpunkt?
- Hur ska tilläggsköpeskillningen hanteras i bokslutet för Ventilation i Vara AB per 31 december 2008?
- Hur ska förvärvsutgifterna (juristarvode m.m.) redovisas i Ventilation i Vara AB:s bokslut per 31 december 2008 och hur ska dessa hanteras i inkomstbeskattningen?

Deluppgift 1.3

Företagets årsredovisning med koncernredovisning är nu klar. Koncernens och moderföretagets resultat- och balansräkningar per 31 december 2008 ser i korthet ut enligt följande:

	Koncernen	Moderföretaget
Nettoomsättning	110 mnkr	95 mnkr
Resultat före skatt	9 mnkr	8 mnkr
Eget kapital	18 mnkr	15 mnkr
Totala tillgångar	85 mnkr	78 mnkr

Du ska i april 2009 avlämna din revisionsberättelse för Ventilation i Vara AB. Efter avslutad revision kvarstår följande noteringar:

- ▶ Vid granskningen av varulagret i moderföretaget per 31 december 2008 har du konstaterat att kalkylerna har uppdaterats och är förenliga med god redovisnings-sed men för en av produkterna har av misstag pålägget för lönebikostnader lagts in med 500 % i stället för 50 %. För den aktuella produkten uppgår direkta lönekost-nader och lönebikostnader till totalt 1,5 mnkr per 31 december 2008 vilket ingår i bokfört lagervärde för den aktuella produkten.
- ▶ Ventilation i Vara AB har under december 2008 förvärvat ny produktionsutrustning för ca 20 mnkr. Denna utrustning är köpt på avbetalning med äganderättsförbehåll. Produktionsutrustningen är bokförd som materiell anläggningstillgång och kvar-varande skuld på avbetalningen uppdelad på kort- och långfristig skuld i balansräk-ningen. Äganderättsförbehållet är inte redovisat som ställd pant vare sig för moderföretaget eller koncernen.
- ▶ I samband med avstämning mellan lagerredovisning och inventering per 30 juni 2008 visade det sig att det fanns en differens avseende råvarulagret av aluminium. Efter intern utredning uppdagade ägaren Kurt Person att en leverans av aluminium från en av företagets leverantörer levererats till ett företag som ägs och drivs av VD Markus Lindgrens bror. Fakturan för leveransen, totalt ca 300 tkr, har attesterats av Markus och betalats av Ventilation i Vara AB. Markus har förklarat det hela som ett stort misstag av honom, han har ångerfullt bett om ursäkt och sett till att full ersätt-ning inklusive ränta för leveransen har återbetalats till Ventilation i Vara AB i sep-tember 2008. Då Kurt är nöjd med Markus insatser i övrigt som ny VD har han accepterat ursäkten och vill att de ska lämna denna historia bakom sig.

Deluppgift (12 p)

Redogör för dina ställningstaganden inför upprättandet av revisionsberättelse och utforma ett förslag till revisionsberättelse för företaget. Bortse från eventuella skatte-konsekvenser.

2. AB Långresor (22 p)

Bakgrund

AB Långresor är ett företag som anordnar och säljer dyra, exklusiva långresor till mer ovanliga resmål. På grund av resornas pris och karaktär har företaget en ganska liten men trogen kundkrets.

Företaget bildades i slutet av 1980-talet av Stig Svensson som är ensam ägare och enda styrelseledamoten. Stig är verksam i företaget som verkställande direktör. Han sköter också all ekonomi inklusive bokföring. Företaget har totalt 6 anställda inklusive Stig. Omsättningen uppgick under år 2007 till cirka 40 mnkr. Företagets lönsamhet har varierat kraftigt över åren. Orsakerna till detta har främst varit dels det allmänna världsläget, dels konjunkturen. År med krigsutbrott, terroristattacker, fågelinfluensa eller börsras minskar reslusten påtagligt och företagets resultat har under dessa år i regel varit negativa. Övriga år har företaget haft god lönsamhet.

Du har varit företagets revisor sedan starten.

Företaget har kalenderår som räkenskapsår och tillämpar BFN:s allmänna råd.

Deluppgift 2.1

Resmålen har varit likartade de senaste åren, men företaget håller nu på att ta fram en ny resa som ska gå till Sydamerika och Antarktis. Priset för denna resa är drygt 100 tkr.

Vid ett revisionsbesök på företaget under hösten 2008 visar din revisionsmedarbetare intresse för denna resa då han och hans hustru länge talat om att åka till just Antarktis. Stig erbjuder honom att köpa resan med viss rabatt. Tanken är att din medarbetare får betala fullt pris men att hans hustru kan få för företaget sedvanlig personalrabatt med 20 %.

Uppgift (6 p)

Kan din medarbetare acceptera Stigs erbjudande?

Deluppgift 2.2

Lönsamheten avseende företagets långreseverksamhet har sjunkit under 2008 främst på grund av att antalet resenärer per resa har minskat. För att inte enbart vara beroende av långresorna har Stig beslutat att även producera enstaka evenemangsresor på beställning av kunder, företrädesvis företag. Två anställda överförs under hösten 2008 från långreseverksamheten till den nya verksamheten för att på heltid arbeta med att arrangera evenemangsresor. Deras första uppdrag blir ett företag som beställer en kick-off resa för sina anställda i form av en vildmarkssafari i Värmlandsskogarna i mars 2009. Det totala priset för hela evenemanget gör AB Långresor upp med kunden i förväg. Stig undrar hur han ska redovisa den nya verksamheten och ringer därför till dig för att få råd.

Uppgift (6 p)

Redogör för principerna hur evenemangsresor kan redovisas i balans- och resultaträkningarna för AB Långresor.

Deluppgift 2.3

Företagets likviditet har under sommaren och hösten 2008 varit ansträngd. Stig beslutar därför att ansöka om en checkräkningskredit på 1 500 tkr. När Stig ringer sin gamla bankkontakt visar det sig att denne har gått i pension och att en nyanställd nitisk bankman ersatt honom. För att bevilja krediten kräver bankmannen ett skriftligt dokument i vilket revisorn intygar att företaget kommer att kunna infria sina åtaganden gentemot banken inom de närmaste tolv månaderna.

Uppgift (4 p)

Kan du skriva ett sådant intyg?

Deluppgift 2.4

En relativt stor del av företagets försäljningskostnader utgörs av profilskapande annonser, främst i dagspress. Företagets resultat för 2008 verkar bli sämre än beräknat troligen beroende på att kundkretsens besparingar minskat på grund av den negativa kursutvecklingen på börsen. Stig som gärna vill visa ett bra resultat har därför tänkt ändra redovisningsprincip avseende annonsutgifterna. Tidigare har företaget kostnadsfört annonsutgifterna i takt med att annonserna varit införda i pressen, oavsett när resorna har utförts. Stigs förslag är att i bokslutet per 31 december 2008 periodisera utgifterna för de annonser som varit införda under 2008 men som avser resor som ska genomföras under 2009. Som en följd av denna förändring skulle resultatet för 2008 förbättras med cirka 1 mnkr. Stig som noga följer utvecklingen på redovisningsområdet ringer till dig och frågar om det är förenligt med BFNAR 2008:1 (K2) att periodisera annonsutgifterna enligt hans förslag.

När han ändå har dig på tråden passar Stig på att ställa ytterligare en fråga. Han har varit på kurs och fått reda på att det förekommer att företag har samma intjänandeår som uttagsår vad gäller personalens semester. Han undrar därför hur semesterlöneskulden skulle beräknas i bokslutet om företaget hade använt sig av den principen.

Uppgift (6 p)

- a. Är företagets förslag till redovisning av annonsutgifterna förenligt med god redovisningssed enligt BFNAR 2008:1 (K2)?
- b. Beskriv för Stig hur semesterlöneskuld ska beräknas i årsbokslut för företag som har samma intjänandeår som uttagsår. Antag att samtliga anställda har 25 dagars semester, att värdet på en semesterdag är 5,4 % av månadslönen och att företaget har kalenderår som räkenskapsår.